

FÆLLES PÆDAGOGISK & DIDAKTISK GRUNDLAG

Af 09.10.2017
(Opdateret april 2023)

1

UVM, skriver om Fælles didaktisk og pædagogisk grundlag:

De enkelte erhvervsskoler skal i højere grad arbejde med at etablere et fælles pædagogisk grundlag. På den enkelte skole skal der vedtages og implementeres et fælles didaktisk og pædagogisk grundlag, som afspejler de udfordringer, der knytter sig til planlægning og gennemførelse af både den teoretiske undervisning og værkstedsundervisningen, i forhold til den enkelte elevgruppe."

"... i højere grad": Formuleringen udspringer af en antagelse om, at erhvervsskolerne allerede i en eller anden udstrækning arbejder ud fra et fælles didaktisk og pædagogisk grundlag. Med initiativet ønskes således en styrkelse af dette grundlag primært gennem en "etablering", hvilket betyder at organisere og iværksætte noget, jf. Nudansk Ordbog. Der lægges således op til en systematisk implementering. En systematisk implementering indebærer, at skolen planlægger, hvordan det fælles pædagogiske og didaktiske grundlag praktiseres i aktiviteter i den enkelte lærers undervisning og i skolens læremiljø.

"...fælles": Det didaktiske og pædagogiske grundlag er fælles for den samlede skoles afdelinger og uddannelser, men vil udmønte sig i forskellige aktiviteter, der er relevante for skolens forskellige afdelinger og uddannelser. Det er således et fælles anliggende for den samlede skoles ansatte at praktisere en fælles vedtaget konstruktiv didaktik og pædagogik i hverdagen. Det betyder fx, at det er en del af skolens kultur at invitere til, at lærerne diskuterer og reflekterer over, hvordan de bedst videreudvikler undervisning og læremiljø, hvordan udfordringer i den enkelte lærers undervisning eller i skolens læremiljø kan tackles o.a. I "fælles" indgår dermed, at den enkelte lærer ikke skal slås og "gå og putte" med problemer i sin undervisning alene, men at det er en naturlig del af hverdagen at vende pædagogiske og didaktiske problemstillinger med kollegaer og ledelse. Fællesskabet kan blandt andet styrkes ved, at der i større udstrækning er åben dør til den enkelte lærers undervisning, fx gennem kollegasupervision, samt at ledelsen udviser oprigtig interesse og engagement i den enkelte lærers arbejde.

"...didaktisk": Didaktik betyder undervisningslære og drejer sig om, hvordan læreren planlægger undervisningens indhold og metode under hensyntagen til fx læringsmål og elevforudsætninger. Endvidere om de overvejelser og refleksioner læreren gør sig i forbindelse med planlægning af undervisningen. Didaktikken bestemmes i stor udstrækning af, hvilket fag eller kompetencer læreren underviser i, hvorfor den enkelte lærer er nødt til at "oversætte" det fælles didaktiske grundlag i sin undervisningsplanlægning og -gennemførelse i fx matematik, materialelære eller værkstedsaktiviteter.

"...pædagogisk": Pædagogik er læren om opdragelse, undervisning, uddannelse og dannelse. Pædagogikken er således med til at sætte rammerne for skolens læremiljø, aktiviteterne i klasseværelser og værksteder og dermed for skolens didaktiske praksis.

"grundlag": Det pædagogiske og didaktiske grundlag er udgangspunkt for de aktiviteter, som skolens ansatte foretager. Skolens aktiviteter hviler på dette grundlag, hvilket indebærer, at skolen også tager sit afsæt her i fx administrative, organisatoriske og indretningsmæssige fornyelser.

1 TVÆRFAGLIG & HELHEDSORIENTERET UNDERVISNING

Landbrugsuddannelsen bygger på arbejde med naturen, levende ting og sammenhænge mellem jord, dyr, planter, årets cyklus, teknik og økonomi, lægger uddannelsen op til tværfaglig og helhedsorienteret undervisning som en hel naturlig del.

Hvorfor?

Den tværfaglige og helhedsorienterede undervisning gavner motivationen, øger læringen og hjælper eleverne til at se sammenhænge. Det hænger også sammen med den virkelighed eleverne møder i praktikken og kommer ud til når de er færdige med uddannelsen, hvor erhvervet spiller sammen med både dyrehold, planteproduktion, teknik, økonomi, naturforvaltning og bygningskapacitet. En helhedsorienteret undervisning giver eleverne mulighed for at få en forståelse for landbrugserhvervet og landbrugets samspil med det omgivende samfund. I forbindelse med fx økologiundervisning er det en forudsætning med helhedsorienteret overblik.

Hvordan?

I alle skoleforløb arbejdes der tematisk med emner der tager udgangspunkt i cases og eksempler fra virkelige landbrug og som kombinerer viden fra uddannelses specifikke fag. På hvert skoleforløb er det naturligt at inddrage viden og erfaringer fra elevernes praktikforløb, som bidrager til en helhedsorienteret undervisning.

Undervisning er derfor tilrettelagt så den lægger op til afslutningen af skoleperioderne, som afsluttes med tværfaglige og helhedsorienterede opgaver/prøver/eksamener. Dele af undervisningen er tematisk opbygget med faglige projekter der kombinerer forskellige fag. Når der indgår grundfag i skoleforløbet er det naturligt at grundfag og de uddannelsesspecifikke fag støtter og supplerer hinanden.

2 PRAKSIS- OG ANVENDELSESORIENTERET UNDERVISNING

Grundforløb1
Skal beskrives.

Grundforløb2

Undervisningen stræber efter at tage afsæt i konkrete opgaver fra landbrugserhvervet, således at elevens motivation for landbruget bringes i spil.

Der undervises på staldgangen med hold af 4-6 elever, både på kvæg og svinebrug. Eleverne har værkstedsøvelser på mindre hold, hvor de både lærer at betjene håndværktøj, elværktøj og traktorer med redskaber.

På grundforløbene bruges lokale landmænd i forbindelse med staldøvelser/staldundervisning. Eleverne på grundforløbene har virksomhedsforlagt undervisning hos landmænd, som de selv skaber kontakt til.

Hovedforløb

På hovedforløbene opfordres eleverne i opgaver og klasseundervisning, til at inddrage deres erfaringer fra praktikkerne, så der på den måde skabes forbindelse mellem det nye stof og elevernes nuværende viden.

I forbindelse med opgaver inddrages relevante produktionstal og faglige artikler for at gøre opgaverne nærværende og aktuelle.

Generelt

Skolen samarbejder i høj grad med lokale landbrug.

På alle forløb inddrages besøg hos landbrug i forbindelse med elevernes arbejde med fagene. Ved udvælgelsen af besøgsværter lægges der vægt på at eleverne præsenteres for forskellige typer landbrug og møder forskellige typer landmænd.

Skolen samarbejder også med Århus universitet, Foulum, gymnasie, maskinfabriker, foderstoffirmaer, dyrlæger og rådgivere, med henblik på at koble undervisningen på skolen med landbrugserhvervet.

3 TYDELIGE OG TILPASSEDE LÆRINGSMÅL

Når eleverne ved, hvad de skal lære, og når læringsmålene er realistiske at nå, lærer de mere og bedre. De ved, hvor de skal hen, og dermed hvor de skal lægge deres energi. Samtidig kan læringsmålene give en større samhørighed mellem lærer og elev, der arbejder side om side for at nå et bestemt sted hen. Underviseren kan opsætte læringsmålene, baseret på en vurdering af elevens forudsætninger, eller underviseren og eleven (og eventuelt læremestrene) kan opsætte dem sammen. Målene skal være tydelige og synlige for eleverne – og for læremestrene.

En lærer kan både arbejde med fælles og individuelle mål. Nogle gange kan en klasse arbejde mod det samme mål ad forskellige veje, andre gange kan der sættes individuelle mål i en fælles aktivitet. Her skal underviseren bruge sin mulighed for og pligt til undervisningsdifferentiering. Det vigtige er, at hver enkelt elev forstår, hvad han eller hun skal – og hvorfor.

Undervisningsdifferentiering som redskab til at motivere og fagligt udfordre eleverne

Niveaudeling som redskab til at motivere og fagligt udfordre eleverne

5

4 FEEDBACK

Evaluering og feedback handler om at give både underviserne og eleverne mere viden om elevens udbytte af undervisningen. Den gode feedback er en dialog mellem lærer og elever om, hvor de er henne, hvad der fungerer godt, og hvad der udfordrer. Det er blandt andet vigtigt, fordi elever er forskellige og reagerer forskelligt på undervisning.

Når der løbende er en god dialog og feedback mellem lærer og elever, kan underviseren løbende tilpasse undervisningen, og eleverne ved, hvor de skal fokusere. Underviseren skal vide, hvor den enkelte elev er, og kunne formidle denne viden til eleven på en anerkendende måde.

Den viden kan blandt andet fås gennem dialog med eleverne, skriftlige afleveringer, løbende observationer og test. Samtidig skal eleverne kunne fortælle underviseren, hvordan undervisningen virker for dem. På den måde har begge parter mulighed for at tilpasse det, de gør, og dermed bedre nå de fastsatte mål.

5 ET TRYGT OG POSITIVT LÆRINGSMILJØ

Alle elever, fagligt svage som stærke, lærer bedst i et miljø, hvor de er trygge og glade. Undervisningsmiljøet på Asmildkloster Landbrugsskole skal være positivt, omsorgsfuldt og arbejdscentreret.

Der skal være en fælles faglig motivation og engagement i klasseværelset, og eleverne skal føle, at det er okay at fejle, fordi de får konstruktiv og fremadrettet feedback, hvis de laver fejl. Der skal også være få forstyrrelser i undervisningen. Underviseren skal handle hurtigt på konflikter og forstyrrelser, så undervisningen kan komme videre.

For at der kan skabes et trygt og positivt læringsmiljø, kræver det at vi stiller:

- Høje, og realistiske forventninger til den enkelte elev.
- Tydelige rammer om undervisningen.
- God klasserumsledelse.
- Tydelige sociale spilleregler i klassen.

6 INDDRAGELSE AF ELEVERNE

Inddragelse har stor betydning for elevernes udbytte, at de selv, og ikke kun det undervisende personale, er på banen. Det gælder både, når undervisningen skal planlægges og udføres. Eleverne er eksperter på sig selv og ved, hvornår de oplever undervisningen som engagerende, og hvornår de mangler motivation. Lærerne har ansvaret for undervisningen, men der er meget at hente på motivationskontoen, hvis eleverne bliver inddraget.

Elevinddragelse, hvordan i praksis?

Inddragelse af eleverne kan ske på mange måde, og på alle niveauer.

Eleverne skal inddrages i undervisningsplanlægningen, ved at underviserne forholder sig til elever på det niveau, hvor eleverne er. Underviserne skal være åbne for elevernes ønsker mht. arbejdsformer (enkelt mand, par eller grupper), samtidig er undervisningsdifferentieringen i fokus for arbejdet med eleverne. Her skal forskellige undervisningsmetoder i spil, det kan fx være tematiseret undervisning, Målet for underviserne er at få skabt en palette af forskellige motivations redskaber, der sigter på at underviseren bliver i stand til at nå den enkelte elev.

Elevinddragelse kan i praksis ske f.eks. på følgende måder:

- Ved at inddrage eleverne i evaluering af undervisning og undervisningsmetoder
- Opponentgrupper – f.eks. under fremlæggelse er det eleverne der giver feedback på andre elevers fremlæggelse
- Gruppearbejde, hvor elever løser arbejde i fællesskab
- Mulighed for, at eleverne selv kan vælge afleveringsmetode af opgaver (f.eks. om det skal være rapport, video, planche mv.)
- Opdeling af klassens elever, hvor et hold undervises og et andet arbejder selv
- Inddragelse af elever i faglig diskussion/dialog om et emne, hvor underviseren fungerer som ordstyrer
- Spil, skattejagter, digitale quizzer mv.
- Selvstændigt arbejde i praksisnære situationer i værksteder, stalde mv.
- Elevernes arbejde med forsøg i laboratorie, marken mv.
- Projektperioder, hvor eleverne inddrages i både planlægning og udførelse af projekterne.
- Cooperative Learning

For at styrke relationerne til eleverne kan man f.eks. benytte aktiviteter inden for følgende områder:

- Teambuilding
- Icebreakers
- Energizers
- Classbuilding

7 VARIERET UNDERVISNING

Elever, der er umotiverede, lærer ikke godt. Men det, der ikke engagerer den ene elev, er måske en god måde at lære på for den anden. Derfor er varieret undervisning blandt andet med bevægelse involveret et vigtigt punkt. Underviseren skal dog stadig sætte rammerne for undervisningen, så der fortsat er en forudsigelig struktur omkring undervisningen, hvis den skal blive god for alle.

8 IT SOM PÆDAGOGISK VÆRKTØJ

It som pædagogisk værktøj til styrkelse af differentiering. Hvad kan IT ellers anvendes til? Hvordan vil vi bruge IT.

Elevernes it-kompetencer skal trænes, gennem integration af fx Excel i undervisningen, gennem hele uddannelsen.

Allerede på GF 1+2 er det vigtigt at IT introduceres og bruges i undervisningen, også af underviserne. Værktøjer som Kahoot, Socrative og lignende benyttes aktivt i undervisningen, til evaluering og undervisning.

Undervisning og træning i at bruge de faglige programmer og databaser, som fx LandbrugsInfo, VSP og andre.

Implementeringen af IT som pædagogisk værktøj blandt undervisere på Asmildkloster, skal styrkes gennem vidensdeling, værktøjskasse med eksempler på konkrete IT-værktøjer og mentor-ordninger.

Undervisere skal have fokus på at mobil, tablet og computere anvendes til fagligt arbejde, og ikke forstyrrer undervisning og læring. Underviseren har ansvaret for at eleven opnår den fornødne viden, til at anvende IT til styrkelse af den faglige undervisning.

10